

อบรมเชิงปฏิบัติการ
Connect with Respect: Classroom Programme for Prevention of
Gender-based Violence Thailand training workshop ณ โรงแรมโน
วาเทล เพลินจิต กรุงเทพฯ
วันที่ 11 - 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2559

การประชุมเชิงปฏิบัติการ
คู่มือจัดทำหลักสูตรเพื่อป้องกันความรุนแรงบนฐานเพศ
ภาวะในบริบทสถานศึกษา

Connect with Respect: Classroom Programme for Prevention
of Gender-Based Violence Thailand training workshop
November 11-12, 2016 at Novotel Ploenchit Hotel, Bangkok,
Thailand

ชี้แจงภาพรวมของโครงการ รายละเอียดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติของทั้งสองวัน ที่ครอบคลุม วัตถุประสงค์ ดังนี้ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมรับทราบข้อมูลสถานการณ์ปัญหา เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงผลกระทบ และเห็นความสำคัญของการป้องกันปัญหาความรุนแรงบนฐานเพศภาวะในบริบทโรงเรียน เพื่อนำเสนอภาพรวม องค์ประกอบ และแนวทางการใช้คู่มือ Connect with Respect รวมถึงชี้แจงการใช้คำ Gender เพศภาวะ สร้างความเข้าใจโดยคุณ อัญชญา สุวรรณานนท์ จาก UNESCO ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศไทย ชวนคิดถึงประเด็นความรุนแรงเพศภาวะ ว่ามีจริงไหมในโรงเรียน แล้วทำอะไรกัน เราเข้าใจตรงกันไหม คู่มือ คำเสนอแนะ ผลักดันและพัฒนายุทธศาสตร์ต่อไป

School-related gender-based violence: ความรุนแรงทุกรูปแบบ (ทั้งชัดเจนและเชิงสัญลักษณ์) รวมทั้งการกลั่นแกล้งความรุนแรง ที่เกิดขึ้นในบริบทการศึกษา (ซึ่งครอบคลุมทั้งในระบบและนอกระบบ เช่น ภายในสถานศึกษา ระหว่างเดินทางไปกลับ และในสถานการณ์ฉุกเฉินและเหตุการณ์ความขัดแย้ง) ชี้แจงจะแจกฉบับร่าง ให้เพื่อขอคำแนะนำ ซึ่งมีเพียงสองส่วน เนื่องจากยังไม่สมบูรณ์

ภาพรวมผู้เข้าร่วมอบรม เป็นคณาจารย์ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และครู อาจารย์ จากโรงเรียนมัธยม หลายแห่ง นอกจากนี้มีเจ้าหน้าที่องค์กรเอกชนที่ทำงานด้านการศึกษา หลายคนแสดงความคิดเห็นว่า หลักสูตรนี้จะพัฒนาเป็นหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอนได้ คณะครูมัธยมจากกรุงเทพฯ ผู้สนใจเรื่อง ความเสมอภาค เพศวิถีศึกษารอบด้าน องค์กรที่ส่งเสริมการศึกษาที่เท่าเทียม สิทธิ ผู้เข้าร่วมสนใจ คิดประเด็นการศึกษาไทย การแก้ปัญหาในบริบทไทย ทำอย่างไรได้บ้าง

- แนะนำวิทยากร อ.สุชาดา ทวีสิทธิ์ จากสถาบันวิจัยประชากรและสังคม ทำงานด้านเพศภาวะ เพศวิถี อนุ นายกสมาคมเพศวิถีศึกษา ทำงานอาจารย์และกระบวนกร
- อ.วารวรณ์ แชมสนธิ ผู้จัดการแผนงานสุขภาพเพศหญิง สสส. ประเด็นงานเสริมสร้างวิชาชีพ ที่ทำงาน ด้านความรุนแรงเพศหญิง Gender 20 ปี จัดอบรม เผยแพร่คู่มือ ชี้แจง workshop เนื้อหา กระบวนการที่ปรับให้เข้ากับบริบทท้องถิ่น ลงทำกิจกรรม สะท้อนบทเรียน
- ผู้เข้าร่วมอบรมแนะนำตัว ล้อมวงแนะนำตัว เลือกคู่ จับมือคุยกัน พูดคุยคนที่ยังไม่รู้จัก มาจากไหน ทำอะไร สนใจอะไร มีความลับอะไรเป็นพิเศษ

กิจกรรมที่ 1 นำเสนอข้อมูลจากงานวิจัยเรื่องการรังแกในโรงเรียนประเทศไทย

1. กรณีนักเรียนทั่วไป 2.กรณีนักเรียน LGBT¹ โดย อ.สุชาดา

วิเคราะห์และเสนอคำแนะนำจากผู้ร่วมอบรม

ภาพรวมผู้ร่วมอบรม มีความคิดเห็นประมาณว่า ไม่ค่อยแน่ใจการเก็บข้อมูล นิยาม การเก็บข้อมูล เมื่อเทียบกับ สมมติฐานของญี่ปุ่น อเมริกา ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจอันดับ เนื่องจากวัฒนธรรมญี่ปุ่น กับไทย ต่างกันมาก เช่น ไทยผลึกหัวถือว่าเล่นกัน ส่วนญี่ปุ่นการใช้คนที่อายุมากกว่าถือของให้ ถือว่ารังแกกัน เป็นต้น ในประเทศไทยพฤติกรรมของคนในสังคม ค่อนข้างกับการรุนแรงทุกระดับ บริบททางการกระทำที่สร้างความคั่นชินให้แก่เด็ก ปัจจัยแวดล้อมจาก ทวี การอบรมเลี้ยงดู คำที่ครูใช้กับศิษย์ มีงูกู ล้วนสะท้อนถึงความรุนแรง นอกจากนี้ มีผู้ร่วมอบรมขอเสนอข้อสังเกตส่วนตัว จากประสบการณ์การทำงานส่วนตัว ว่า นักเรียน แยกไม่ออกการเล่นกัน กับการแกล้งกัน รุ่นพี่รุ่นน้อง สิ่งที่อยู่ในชีวิตประจำวันจนถึงถือว่าเป็นเรื่องปกติ ส่วนหนึ่ง เชื่อมโยงให้เห็นบริบทในโรงเรียน ทำให้แยกไม่ออกว่าเป็นการเล่นปกติหรือการแกล้งกัน การกระทำรุนแรงทางกาย วาจา ใจ หรือไม่

สรุปจากข้อคิดเห็นทั้งหมด ได้ว่า ความรุนแรงถูกทำให้เป็นเรื่องปกติ ทำให้ถูกมองข้าม การถูกคุกคาม หรือไม่คุกคาม การตัดสินใจอยู่ที่ผู้ถูกกระทำ ถ้ารู้สึกเจ็บปวด เป็นทุกข์ คือ ถูกกระทำรุนแรง หรือถูกรังแก งานวิจัยชิ้นนี้ถูกตั้งคำถาม ข้อจำกัด บริบท สถิติ การสุ่มตัวอย่าง ระบบการวิจัย การออกแบบการวิจัย ชี้ให้เห็นว่า การศึกษาอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับเรื่องนี้ และความเข้มแข็งทางระเบียบวิจัย ยังมีน้อยชิ้น

¹ อ้างอิงเอกสารประกอบการบรรยาย สามารถเข้าไปได้ที่ <https://goo.gl/NznsuL>

สอบถามผลกระทบอย่างอื่น จากประสบการณ์ทำงานของผู้เข้าร่วมอบรม พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจ ได้แก่ ลูก งานวิจัยชิ้นนี้ไม่ได้กล่าวถึง ผลกระทบมีต่อผู้ปกครอง หรือไม่ จากประสบการณ์มีผลกระทบต่อผู้ปกครองด้วย เนื่องจาก ไม่รู้จะบอกครูอย่างไร บอกแล้วครูจะมองอย่างไร จะเข้าใจเราผิดไหม จะช่วยเราได้รีเปล่า มีการยกตัวอย่าง ห้องเรียนร่วม มีนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น เล่นน้ำที่สระว่ายน้ำร่วมกับเพื่อน เด็กเอาเก้าอี้เพื่อนร่วมชั้น ขณะที่เพื่อนกำลังขึ้นจากสระ เด็กที่ถูกกระทำ ไปบอกพ่อแม่ตนเองว่า ไม่อยากเรียนร่วมกับเด็กพิเศษ กรณีนี้สร้างความยากลำบากในการจัดการ เพราะเขาเป็นเด็กพิเศษที่ไปแกล้ง อีกเรื่องที่ยกมา คือ cyber bullying มีนักเรียนถูกกระทำกรลั่นแกล้งงานโลกไซเบอร์ เมื่อบอกครูแล้วไม่ได้รับความสนใจ ช่วยเหลือ เด็กจึงไม่มีเพื่อนคบ ทำให้หันไปใช้เวลาเล่นเกมมากขึ้น กลายเป็นติดเกม เป็นต้น นอกจากงานมีผู้ร่วมอบรม สนใจเสนอ วิจัย อ.สมบัติ ตาปัญญา ที่ทำความรุนแรงในโรงเรียน ไม่ได้วิเคราะห์เฉพาะที่แตกต่าง ที่เป็นส่วนหนึ่งความรุนแรงในโรงเรียน รู้สึกว่าประเทศไทยขาดงานด้านนี้

แนะนำหน้าอภิธานศัพท์ : ในคู่มือมีอะไรบ้าง โดย อ.สุชาติ²

เนื้อหาส่วนที่ 1 ทำความเข้าใจเรื่องเพศภาวะและความเท่าเทียมทางเพศ

ยกตัวอย่าง มายาคติในสังคม โดยวิทยากร เช่น “ผู้หญิงทำงานบ้าน ผู้ชายทำงานนอกบ้าน”

ชี้ให้เห็นว่านี่ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่เกิด แต่เป็นความเชื่อของสังคม สิ่งที่สังคมสร้างขึ้น เปลี่ยนแปลงได้ ย่อยทัศนคตินี้ให้เด็กเข้าใจได้ง่ายขึ้น สิ่งที่ถูกบอกถูกสอนตั้งแต่เด็ก กรอบของผู้หญิงผู้ชาย สังคมมีความคาดหวังและกรอบของคนข้ามเพศอย่างไร ไล่ช่วงอายุมา ตั้งแต่เด็กจนถึงปัจจุบัน

พอเด็กเริ่มเข้าใจความเป็นเพศ ผลกระทบที่จำกัดกับชีวิต บทเรียนต่อไปคือ ขบวนการท้าทายบรรทัดฐานสังคมด้านเพศ อย่างไร

หัวข้อที่ 2 : ความเท่าเทียมทางเพศ และการเป็นต้นแบบเชิงบวก กิจกรรม1+2 คู่มือ น.58-59³

ข้ออภิปรายจากผู้ร่วมอบรม

จากร่วมกิจกรรมนี้ผู้ร่วมอบรม เกิดการเรียนรู้ ประเด็นต่างๆ ดังนี้ การที่เราพบว่าเด็กรุ่นเดียวกัน จะกล้าพูดกัน แต่ถ้ากับอาจารย์ อาจจะไม่กล้า สะท้อนให้เห็นว่า สังคมไทยเป็นสังคมเชิงอำนาจ sensitive ในบางมุม หากเด็กแสดงเหตุผลกับอาจารย์ หลายคนมักมองว่าเถียง การพัฒนาเด็กเรื่องนี้ ต้องค่อยๆสอน ตามบริบท สภาพแวดล้อม จังหวะ เวลา รวมถึงการประเมินด้วย ส่วนใหญ่เชื่อว่า สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย จะทำลายมายาคติ เรื่องสังคมเชิง อายากให้พัฒนากิจกรรม ควรมีฝึกอบรมให้ผู้ปกครองด้วย เพื่อใช้การประชมผู้ปกครอง น่าสนใจ และน่าสนใจที่จะเข้าร่วมมากขึ้น

กิจกรรมช่วงบ่าย จับคู่ท้าทาย ข้ามโต๊ะ สลับกันเป็นเงา Ice breaking

² อ้างอิงเอกสารประกอบการบรรยาย สามารถเข้าไปดูได้ที่ <https://goo.gl/NznsuL>

³ อ้างอิงเอกสารประกอบการบรรยาย สามารถเข้าไปดูได้ที่ <https://goo.gl/NznsuL>

เกม Robot หุ่นยนต์กับผู้ควบคุมหุ่นยนต์ : ฝึกการเป็นคนควบคุม ฝึกการเป็นผู้ตาม⁴

สรุปประเด็นการเรียนรู้ ได้ว่า ผู้นำที่ดี ต้องรู้ว่าผู้ตามทำได้หรือไม่ ผู้ควบคุมจะไม่คิดว่าหุ่นยนต์มีชีวิตจิตใจ คนที่ควบคุม คือคนที่มีอำนาจ ควบคุมอีกคนอีกฝ่าย เดินไปทิศทางไหนก็ได้ เกมกระจกเงาสะท้อนถึงความเท่าเทียมเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่เลือกจำกัดสิทธิ์ ใช้สอนการเท่าเทียมการให้โอกาสการใช้อำนาจเหนือ

หัวข้อที่ 3 : ความตระหนักต่อปัญหาความรุนแรงบนฐานเพศ⁵

กิจกรรมแหล่งที่มาของอำนาจ

วิทยากร ชวนผู้ร่วมอบรม คิดต่อว่า เวลาทำงานจริงในชั้นเรียน เด็กอาจจะตอบ เพราะมีการศึกษา มีเงินร่างกายโตกว่า มีอำนาจเพราะเป็นชาย ไม่มีอำนาจเพราะเป็น LGBT การเป็นนักสร้างการเปลี่ยนแปลง ต้องมีแนวคิดเชิงระบบว่ามีใครต้องการได้รับการเปลี่ยนแปลงบ้าง ทำอย่างไร มองภาพกว้าง

อธิบายสรุป

บุคคลสามารถใช้อำนาจได้ทั้งในทางบวกและทางลบ (ทางที่เกิดคุณประโยชน์และทางที่ก่อให้เกิดความเสียหาย/ความทุกข์) อำนาจมีหลายรูปแบบ ได้แก่ อำนาจเหนือ อำนาจร่วม และอำนาจภายใน ความสัมพันธ์ของคนในสังคมจะเป็นแบบไหน เช่น เท่าเทียม ไม่เท่าเทียม เกิดจากรูปแบบของการใช้อำนาจต่อกัน บุคคลจะมีอำนาจรูปแบบอะไร หรือใช้อำนาจรูปแบบอะไร หรือถูกใช้อำนาจรูปแบบไหน ขึ้นอยู่กับอายุ เพศภาวะ ชาติพันธุ์ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และสถานการณ์/บริบท บุคคลที่มีอำนาจเหนือคนอื่น ต้องใช้อำนาจของตนเองอย่างระมัดระวัง กล่าวคือ ใช้อย่างมีความรับผิดชอบ และเคารพในสิทธิมนุษยชนของบุคคลอื่น

กิจกรรมที่ 5 : ความแตกต่าง และการเลือกปฏิบัติ-คู่มือ น.58-59⁶

ระดมความคิดเห็นในกลุ่ม ความแตกต่างในสังคมไทยที่ส่งผลต่อการเลือกปฏิบัติมีอะไรบ้าง?

⁴ อ้างอิงเอกสารประกอบการบรรยาย สามารถเข้าไปดูได้ที่ <https://goo.gl/NznsuL>

⁵ อ้างอิงเอกสารประกอบการบรรยาย สามารถเข้าไปดูได้ที่ <https://goo.gl/NznsuL>

⁶ อ้างอิงเอกสารประกอบการบรรยาย สามารถเข้าไปดูได้ที่ <https://goo.gl/NznsuL>

ระดับการเลือกปฏิบัติ : ให้แต่ละกลุ่มเรียงลำดับ ช่วยกันให้เหตุผล ฝึกการใช้อำนาจร่วม

การอภิปรายภายในกลุ่มย่อย มีประเด็นการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ได้แก่

แต่หัวข้อแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นในเชิง ตัดสินใจลำบาก เลือกไม่ถูก เช่น คนพิการ เป็นกลุ่มที่มีประเด็นเชิงลึกซับซ้อน เพราะตอนนี้สังคม เริ่มมีมาตรฐานบางอย่างช่วยลดเลี้ยวให้เข้าถึงได้มากขึ้นแล้ว เช่น ไม่ต้องเข้าแถว เป็นต้น ไม่แน่ใจว่ายังถือว่าถูกเลือกปฏิบัติหรือไม่ ประเด็นที่พูดถึงบ่อยที่สุด คือ กลุ่ม มุสลิม เนื่องจากเมื่อพิจารณาที่อยู่ที่ต่างภูมิภาคกัน จะพบข้อมูลบางอย่าง เช่น มุสลิมกลุ่ม IS ในประเทศตะวันออกกลาง ต่างจาก มุสลิมภาคใต้ เมื่ออยู่ร่วมกันในสังคมให้ความรู้สึกต่างกัน รู้สึกปลอดภัย เป็นมิตร ต่างกัน ดังนั้นการมองคนแต่ละกลุ่มว่าใครเป็นผู้ถูกเลือกปฏิบัติมากที่สุด น้อยที่สุด ย่อมมีระดับของการมองและมิติการมองที่ต่างกันของคนแต่ละคน

Teaching Note: สรุปลักษณะบางอย่างมีอยู่หลายมิติ มีมิติที่ซ้อนทับกัน ต้องมองให้ครบระดับความรุนแรงของการเลือกปฏิบัติ เชื่อมโยงเพศวิถี คนงานที่ขายบริการ จะถูกเลือกปฏิบัติมากกว่า ระหว่างชายที่ขายบริการอยู่กับ HIV และเป็นชนเผ่า ผู้หญิงจะโดนเยอะกว่า ทับซ้อนเพศวิถี เพศสภาพ เป็นต้น

กิจกรรมที่ 2: “ความรุนแรงบนฐานเพศภาวะ” คืออะไร? คู่มือ น.72-73⁸

Teaching Note ชวนนักเรียนคิด

1. : คำต่างๆ ความรุนแรง Term ของความรุนแรง มีอะไรบ้าง
2. : เจ้าตัวไม่โอเคกับการกระทำ รู้สึก suffer จากการกระทำนั้น
3. : ดุที่เจตนา วิธีใช้

ความรุนแรงบนฐานเพศภาวะ

ความหมาย ความรุนแรงที่พุ่งเป้าไปที่บุคคล หรือกลุ่มคน โดยมีสาเหตุสืบเนื่องจากเรื่องเพศ จากเพศภาวะ ความ เป็นหญิง ชาย หรือ คนข้ามเพศ ในทางสถิติจะพบในเพศหญิง คนข้ามเพศ มากกว่า เพศชาย ในทางสถิติ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียม ความคาดหวังต่อเพศภาวะของสังคมแบบเหมารวม สังคมที่ให้อภิสิทธิ์เพศชายมากกว่าจะพบความรุนแรงด้านนี้มากกว่า วิทยากร เล่าเรื่องกิจกรรมในเล่มให้ผู้เข้าร่วมอบรมฟัง และชวนให้ฝึกคิดหาคำตอบว่า แต่ละเหตุการณ์นั้น ความรุนแรงอย่างไร จะแก้ไขอย่างไร จะทำอย่างไร

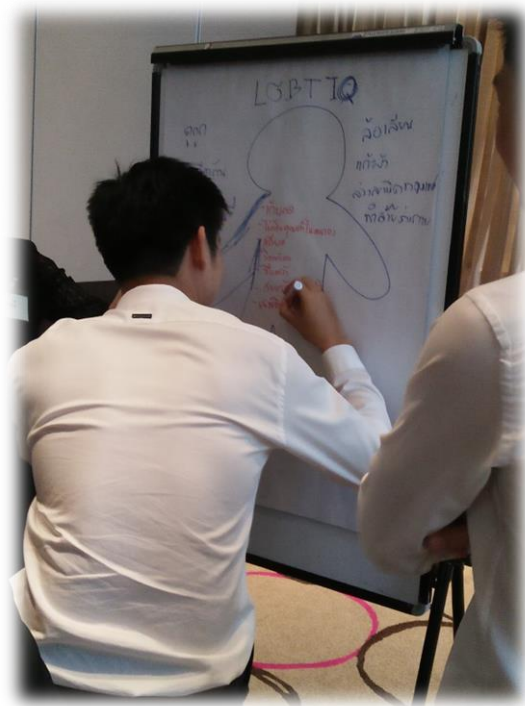
⁸ อ้างอิงเอกสารประกอบการบรรยาย สามารถเข้าไปดูได้ที่ <https://goo.gl/NznsuL>

กิจกรรมเพิ่มเติม เรียนเรียนสถานการณ์ขึ้นมาใหม่ เขาเจอ เพื่อนเจอ ได้ยินมา เป็นอย่างไร แล้วชวนกันวิเคราะห์กรณีศึกษาที่สร้างขึ้นมาจากส่วนหนึ่งของประสบการณ์

โดยวิทยากรบอก ข้อควรระวัง คือ การเปิดปม เปิดแผล ผลิตความรุนแรงซ้ำ คนนำต้องจัดการได้เผชิญได้ ช่วยเยียวยาได้

กิจกรรมวาดรูปร่างคน ระบุเพศที่คิดว่า ถูกกระทำความรุนแรง ปัญหาที่เกิดขึ้น ผลกระทบ และบอกวิธีการช่วยเหลือ⁹

นำเสนอผลงานกลุ่ม

ยกตัวอย่าง บางกลุ่ม

กลุ่มเด็ก LGBT ที่ถูกระงับ โดนรังแก กดขี่ ข่มเหง ทางกาย วาจา ใจ

มีประเด็นที่น่าสนใจ มีเรื่อง IQ (Intersex และ Questioning หรือ Queer ไม่อยากระบุเพศของตนเอง) + LGBT ว่าเป็นกลุ่มที่มักถูกกล่าวหาว่าเป็นกลุ่มเสพติดเซ็กซ์ ควาระวังว่าประเด็นนี้ยังถูกตีตราอยู่ กลุ่ม

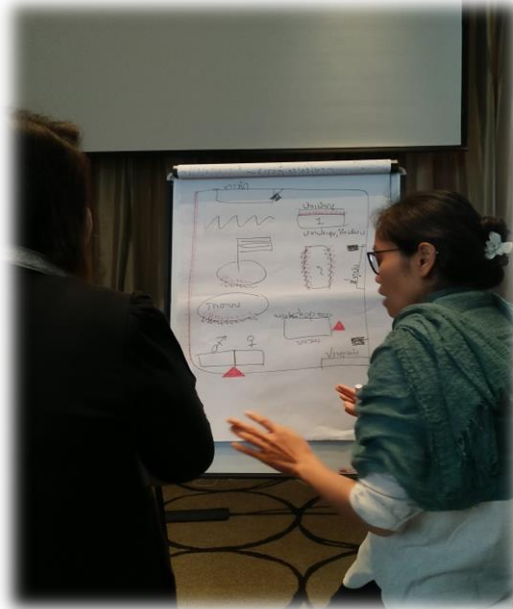
⁹ อ้างอิงเอกสารประกอบการบรรยาย สามารถเข้าไปดูได้ที่ <https://goo.gl/NznsuL>

นี้มักถูกเข้าใจผิดว่ามีพฤติกรรมเรียกร้องความสนใจ เช่น การที่มีเพื่อนแก๊งหรือล้อ กลับทำให้เขารู้สึกเหมือน
อย่างน้อยก็มีคนสนใจ(แม้จะในทางลบ) เหมือนเขามีเพื่อน หรือ การหัวเราะไม่ได้หมายความว่ายินดี แต่ไม่รู้จะ
ทำอะไร ทั้งที่จริงๆแล้วอึดอัดนะ แต่ลึกๆนักเรียนกลุ่มนี้ ต้องการได้รับการยอมรับ ผู้เข้าร่วมแชร์ประสบการณ์
จากการทำงาน ว่าพบ เด็กที่ถูกพ่อแท้ๆข่มขืน ถูกพ่อบอกหลอกว่า ทำเพราะพ่อรัก เกิดความสับสนว่า รัก คือต้อง
ทำแบบนี้ ทำให้เกิดความเข้าใจผิด ว่ารักต้องทำแบบนี้ เด็กเกิดสับสนวิถีชีวิตทางเพศ ต้องการความใส่ใจ เลยกทำ
แบบนี้

การประชุมวันที่ 2

แผนที่โรงเรียน เพื่อประเมิน พื้นที่ปลอดภัย พื้นที่เสี่ยง ไม่ปลอดภัย

“School mapping: Safe and unsafe spaces in and around the school”

กิจกรรม :ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม วาดภาพแผนที่โรงเรียน พื้นที่เสี่ยง ไม่ปลอดภัย ให้ใช้สีแดง พื้นที่ปลอดภัยใช้สีน้ำเงิน

อ.สุชาดา ¹⁰

ประเด็นการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ได้แก่

- ทุกจุดในโรงเรียนและรอบๆโรงเรียน ล้วนสามารถเป็นพื้นที่เสี่ยงได้ทั้งหมด แม้ภายในโรงเรียน จะ ออกแบบสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย แต่บริเวณรอบๆนอกโรงเรียน นั้นจำกัดสิ่งแวดล้อมได้ยากมากเช่น ร้านไหนขายเหล้า ขายบุหรี่ จะไม่ยอมให้ขาย แต่สุดท้ายก็แอบขาย บริเวณที่จอดรถมอเตอร์ไซค์ เป็นที่เกิด ความรุนแรงมากที่สุด ร้านซ่อมมอเตอร์ไซค์ ใกล้ๆมีจุดเกิดเหตุมากที่สุดระหว่างโรงเรียน แต่ครูไม่กล้า ไปทำอะไร นอกจากบอกเด็กตัวเอง
- ห้องน้ำเป็นพื้นที่ที่ค่อนข้างกลัว ในกลุ่ม LGBT เขี่ยดเพศ กลัว มองด้วยสายตาไม่ยอมรับสำหรับคนที่ ไม่ชัดเจน เขาเลยเลือกไปห้องน้ำคนพิการ แคมโดยว่าอีก ไปแย่งห้องน้ำคนพิการ บางคนอันนี้ มีปัญหา สุขภาพช่วงที่อยู่ในโรงเรียน อยากได้สัญลักษณ์ (Toilet for all ห้องน้ำของทุกคน)ที่เป็นกลางทุกเพศ ใช้ได้ หรือไม่มีสัญลักษณ์เลย ห้องว่างๆ
- เพิ่มเติมประเด็น ครู ต่างจังหวัด เด็กจะมีประเด็นที่น่าสนใจ คือ อุดร มีริสอร์ทไร้ศีลธรรม เกียงนาน้อย ไม่มีคนทำนา ร้าง สตรีที่แต่งงานกับ ต่างประเทศ อยากมี... เด็กๆเยาวชนที่อยากลอง ไปซื้อขายบริการ ไปลองฟรี หลายๆ ที่เสี่ยง เช่น โพรงน้ำบาดาล?? ตลาดนัดคลองถม ตลาดโคกระบี่ ป่าละเมาะ เป็นต้น มี การอภิปราย ประเด็น เพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ต่อเนื่อง ดังนี้
ธรรมชาติของเด็ก อยากมีอยู่แล้ว การป้องกันที่ดีที่สุด คือมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย และรับผิดชอบ มีการ เสนอประเด็นจากประสบการณ์ทำงาน เพิ่มเติม ว่า เด็กที่เคยมีเพศสัมพันธ์ มักจะแยกกล่องพิจารณา ใน มุมมองผู้บริหาร บางโรงเรียนมีเพศสัมพันธ์ครูรู้แล้วไล่ออก ถือว่าเป็นความรุนแรงในฐานะเพศภาวะ ถ้า ไม่สอนเพศศึกษา ถือว่าปิดกั้นข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ นำมาสู่การขาดโอกาสหลายอย่าง ถือเป็นความ รุนแรงอย่างหนึ่ง สุดท้ายได้ข้อสรุปในประเด็นดังกล่าว ว่า ถ้าเรายอมรับได้ให้มีเพศสัมพันธ์ ต้องสอน ด้วยว่าต้องยินยอม ไม่ใช่ force sex คือความรุนแรง อย่างหนึ่ง ความรุนแรงบนฐานเพศภาวะ เพศวิถี เพิ่มเติมประเด็น สร้างความเข้าใจเรื่องความรุนแรงรูปแบบใหม่ คือ พื้นที่บนโลกไซเบอร์ กระตุ้นให้เด็ก

¹⁰ อ้างอิงเอกสารประกอบการบรรยาย สามารถเข้าไปดูได้ที่ <https://goo.gl/Nznsul>

คิดรอบด้านด้วย เขาเจอด้วยตัวเอง เพื่อนเจอ ตรงไหนบ้าง เป็นกลยุทธ์สร้างความตระหนักให้เด็ก ทำ
อย่างไรเพื่อป้องกันตนเอง

Teaching Note: สรุปกิจกรรมการทำ mapping โรงเรียน มีความเหมือนหรือต่าง หรือ จุดประกายความคิด
อะไรบ้าง ความรุนแรงบนฐานเพศภาวะ สามารถเกิดได้ทุกจุด ทุกที่ ทุกเวลา ทั้งในและนอกโรงเรียน และสามารถ
สร้างความปลอดภัยได้ สร้างแนวทางป้องกัน ระบบดูแลได้
อีกประเด็น คือ การให้เด็กมีส่วนร่วม เขาเจอเองเป็นอย่างไร เพื่อนเจอ เป็นอย่างไร จะช่วยสร้างความตระหนัก
และเห็นแนวทางในการจัดการปัญหา หากต่อไปตนเองเจอปัญหา อย่าง เช่น กรณีตัวอย่างที่แลกเปลี่ยน เขาจะ
จัดการอย่างไร

กิจกรรมที่ 2 อ.วารภรณ์ หัวข้อ 6 ทักษะสำหรับผู้รับรู้เหตุการณ์ความรุนแรง

กิจกรรม 1 : ผลกระทบต่อผู้รู้เห็นเหตุการณ์ น.96-97¹¹

สรุปการเรียนรู้จากกิจกรรม โรงเรียนควรมีการส่งเสริม การสอนให้เด็กเข้าใจความคิด ความรู้สึกของผู้ถูกระทำ
ประเมินสถานการณ์ความปลอดภัย หาตัวช่วยเพื่อให้ตัวเองปลอดภัยและช่วยเหลือแก่ปัญหาสถานการณ์ได้
เหมาะสม

ข้อสังเกต ข้อคิดเห็นที่ได้ ส่วนใหญ่ผู้ร่วมอบรมตอบจากประสบการณ์ส่วนบุคคล ทางวิทยากรถือว่าไม่เป็นไร ให้
พอเห็นภาพรวมของกิจกรรมและนำไปใช้จริงในบริบทที่แต่ละทำงานทำพร้อมกันหลายๆมุม หลายส่วน สอนการ
ป้องกัน ช่วยเชิงระบบ เสริมทักษะเพื่อการเอาตัวรอด

หัวข้อ 8: การขอความช่วยเหลือและทักษะการช่วยเหลือเพื่อน โดย อ.วารภรณ์¹²

กิจกรรม 1+2: การขอความช่วยเหลือหรือไม่ เมื่อใดและจากแหล่งใด - คู่มือ น. 104-106

เมื่อเจอเหตุการณ์สิ่งที่ต้องคำนึง

1. พิจารณาพลังอำนาจเหนือของผู้กระทำ
2. ประเมินสถานการณ์ ประเมินความปลอดภัย ตนเอง ผู้ถูกระทำ ผู้กระทำ และผู้รู้เห็นในเหตุการณ์ **ให้นำเสนอในกลุ่มใหญ่ (เหตุการณ์ที่ไม่ดี แต่ครูสามารถพาเด็กจัดการเหตุการณ์ดังกล่าวด้วยการใช้วิธีเชิงบวก)**

Teaching Note: อย่าเลือกเหตุการณ์สมมุติที่ซีเรียสแรงมากเกินไป เพราะจะซับซ้อนคิดลำบาก ถ้า
เหตุการณ์ตรง ต้องระวังการเปิดเผยเด็ก เราเกี่ยวข้องกับอารมณ์เด็กที่เกิดขึ้น ณ ตอนนั้น ได้ไหม ปรับได้ตาม
บริบท เวลากิจกรรมนี้ ครูผู้นำกิจกรรมต้องคอยสังเกตพฤติกรรมเด็กว่าระหว่างคุยเรื่องนี้ปฏิบัติอย่างไร หลัง
จบแล้วเราจะช่วยเหลือเด็กคนนั้นได้อย่างไร

หัวข้อ 7 : ทักษะการขอความช่วยเหลือและการช่วยเพื่อน อ.สุชาติ และ อ.วารภรณ์¹³

**กิจกรรมที่ 3: ก้าวข้ามความลังเลที่จะขอความช่วยเหลือ กิจกรรมให้สถานการณ์แก่แต่ละกลุ่ม แล้วอภิปรายด้วย
คำถาม ประเด็นดังนี้ สถานการณ์นี้ถือว่ารุนแรงไหม? นักเรียนควรไปปรึกษาเรื่องนี้กับใครไหม ถ้าจะปรึกษา
ควรปรึกษาใคร? เหตุการณ์จะเป็นอย่างไรต่อไป ถ้าไม่มีใครเข้ามาช่วยเหลืออะไรเลย?**

สรุปการเรียนรู้จากกิจกรรม : ได้รู้วิธีการขอความช่วยเหลือจากคนที่แวดล้อมชีวิตเด็ก เด็กฝึกประเมินสถานการณ์
ช่วยเหลือ ไม่เก็บเรื่องแบบนี้ไว้กับตัว ได้เทคนิคการแนะนำเด็ก เช่น ถ้าเด็กไม่ขอความช่วยเหลือ เหตุการณ์
ข้างหน้าจะเป็นอย่างไร เพื่อฝึกเด็กการคิดคาดการณ์ล่วงหน้า

¹¹ อ้างอิงเอกสารประกอบการบรรยาย สามารถเข้าไปดูได้ที่ <https://goo.gl/Nznsul>

¹² อ้างอิงเอกสารประกอบการบรรยาย สามารถเข้าไปดูได้ที่ <https://goo.gl/Nznsul>

¹³ อ้างอิงเอกสารประกอบการบรรยาย สามารถเข้าไปดูได้ที่ <https://goo.gl/Nznsul>

ทักษะการเข้าอกเข้าใจผู้อื่น

จากหนังสือ ให้เด็กคิดเหตุการณ์แล้วทำเป็นบทละคร เด็กที่เจอปัญหา จะพูดขอความช่วยเหลือจากคนอื่นอย่างไร คนที่เป็นคนขอความช่วยเหลือจะรู้สึกอย่างไร คนที่จะถูกขอความช่วยเหลือจะรู้สึกอย่างไร ชวนเด็กคิด ชวนฝึกให้ลองรู้สึก ว่าคนที่เป็นคนช่วยเหลือรู้สึกอย่างไร จะช่วยอย่างไร แสดงบทบาทสมมติ นำเสนอความคิดของเด็ก สามารถปรับบท บริบทได้ ชวนเด็กคิด ว่าความกลัว ลังเล ไม่มั่นใจ ของคนที่ต้องการขอความช่วยเหลือ ถ้าเป็นเราจะทำอย่างไร เป็นต้น

อธิบายแนวคิดทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง change theory¹⁴

อธิบายแนวทางการทำงานการขับเคลื่อนแบบองค์รวม (a whole school approach) และอธิบายเงื่อนไขจำเป็นในการเกิดโรงเรียนปลอดภัย สามารถจัดการ/ป้องกันปัญหา SRGBV ได้

โรงเรียนที่มีความปลอดภัยทางเพศภาวะ ควรมีลักษณะอย่างไร (ระดมความคิดเห็นในกลุ่มใหญ่)

ยกตัวอย่างจากวงใหญ่ เช่น มีทัศนคติเชิงบวกเรื่องเพศภาวะ มีนโยบายเรื่องเพศชัดเจน มีระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน LGBT ครูทุกคนควรมีความรู้เรื่องเพศ เป็นต้น

กิจกรรม 2 การสร้างโรงเรียนปลอดภัย¹⁵

แบ่งเป็น กลุ่ม อภิปราย และแสดงความคิดเห็น

- การมีส่วนร่วมทุกรูปแบบ อย่างเสมอภาค จัดการทรัพยากรที่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- การหนุนเสริมคุณครู เริ่มที่นโยบาย มี จัดอบรม ใช้ระบบโค้ชชิ่ง ตัวอย่างที่ดี เป็นอย่างไร จากนั้นทำ PLC และมีการติดตามการประเมินด้วย สนับสนุนด้านงบประมาณด้วย การให้ความรู้เชิงป้องกัน ป้ายนิเทศ เพิ่มเติมกิจกรรม Anti-bully week เรียนรู้ร่วมกัน work shop เดือนละครั้ง ต่อเนื่อง เพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน ครูลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน เก็บข้อมูลความรุนแรงนอกสถานศึกษา กระดานรายงานสถิติความรุนแรง นำมาวิเคราะห์แล้วนำเสนอ การรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อย่างเป็นระบบ บันทึกสถิติ กลองรับเรื่องราว หรือสร้าง เว็บAnonymous ให้มาเล่าปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง จัดหากล้อง CCTV หาเครือข่าย สถานีตำรวจ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ระบบส่งต่อ ภายในโรงเรียน ส่งไปที่ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ครูพยาบาล ส่งต่อนอกโรงเรียน ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพชุมชน โรงพยาบาลชุมชน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ เช่น นักจิตวิทยา บางรายอาจมีบันทึกประจำวัน ศาล ทนายความ กระทรวงความมั่นคงและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

¹⁴ อ้างอิงเอกสารประกอบการบรรยาย สามารถเข้าไปดูได้ที่ <https://goo.gl/Nznsul>

¹⁵ อ้างอิงเอกสารประกอบการบรรยาย สามารถเข้าไปดูได้ที่ <https://goo.gl/Nznsul>

- จรรยาบรรณครู เปิดใจกว้าง มีความพร้อมในการเรียนรู้ กว้างกว่ามาตรฐานพฤติกรรมที่สังคมนั้น กำหนดขึ้น มองของครูเปิดกว้างเรียนรู้เรื่องเพศ สิทธิมนุษยชน คำนี้ถึง เคารพในความแตกต่าง หลากหลาย
ฟังอย่างลึกซึ้ง ฟังโดยไม่ตัดสินตีตรา รักษาความลับ ใช้อำนาจร่วม อำนาจเชิงบวก ไม่ใช่อำนาจเหนือ
- ภาวคิที่เกี่ยข้อง โรงเรียนมีหลายประเภทมาก ไม่อยากทำให้ครูรู้สึกทำงานหนัก เพิ่มงานอีกแล้ว ระบบ หนุนเสริมให้ดีมาก ดึงหลักสูตรท้องถิ่น ประชาชนชุมชนมาร่วมสอน ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา หลักสูตร และร่วมสอน ร่วมดูแลระยะยาว รวมถึงการเยี่ยมบ้าน เพื่อให้เข้าใจปัญหาและแก้ปัญหาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มการสื่อสารสองทางโรงเรียน ชุมชน เช่น Line, SMS, facebook page. ป้าย นิเทศ
- การติดตามและประเมินผล อ้างอิงจาก สพฐ. มีระบบดูแลช่วยเหลือ โครงสร้างการช่วยเหลือ ประเมิน โรงเรียนปลอดภัย ยึดหลัก ไม่เพิ่มงาน แต่ทำงานเดิมให้ครบมากขึ้น เวลาทำงานกับครูที่ปรึกษา
- ข้อค้นพบ หลายอย่างไม่มีผลในระดับนโยบาย สถานศึกษา ระดับชาติ หากไม่อยู่ในประกันคุณภาพ จึง ควรสนับสนุน SRGBV ให้เป็นตัวชี้วัดหนึ่งใน สมศ. สกอ.

การนำคู่มือไปใช้

กิจกรรมระดมแนวทางการทำงานในอนาคต

หลักสูตรการอบรมตามคู่มือ Connect with Respect นี้ มีประโยชน์ใหม่ มีประโยชน์กับคนกลุ่มใด อย่างไม่ หรือควรปรับปรุงวิธีการอบรมอย่างไร เราควรมียุทธศาสตร์อย่างไร ที่จะทำให้เกิดเงื่อนไขให้เกิด การใช้ประโยชน์จากคู่มือนี้ให้มากที่สุด ในการผลักดันงานป้องกันความรุนแรงบนฐานเพศภาวะในระบบโรงเรียน เราควรเริ่มต้นทำงานจาก Entry point ใด ที่มีความเป็นไปได้ หรือจะเอื้อให้งานเดินหน้าได้อย่างมีพลัง

ข้อคิดเห็นจากผู้ร่วมอบรม

- ส่วนใหญ่เสนอให้นำไปพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่เดิม ไม่แยกออกเป็นรายวิชาใหม่ โดยให้เหตุผลว่า ไม่น่าจะทำได้ หนักเกินไป มีบางส่วนจะนำไปปรับใช้ในระบบให้การช่วยเหลือคาบhomeroom มีหลักสูตร เดิมที่คล้ายกันแต่ยังขาดความรู้เรื่อง LGBT เรื่องทักษะการแก้ปัญหา
- การทำงานในพื้นที่ชุมชน มีอาสาสมัครเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว ไม่ค่อยเห็นภาพการรังแก กันของเด็ก จะดูที่ผู้ใหญ่เป็นหลัก คิดว่าจะนำไปประยุกต์ใช้ในการเฝ้าระวังเด็ก ทักษะที่เชื่อมกับเด็ก ลด ช่องว่างระหว่างวัย วิธีช่วยก้าวข้ามความลังเลในการช่วยเหลือ
- ข้อคิดเห็นจากสมาคมครูเพศวิถีศึกษา รร.มีชัยพัฒนา บุรีรัมย์ ครูก้อย สามารถนำไปใช้ได้เลย LGBT ที่ เคยสอนไม่ขัดแบบนี้เลย ผู้อำนวยการมีชัย อยู่ในสภาพปฏิรูปอยู่แล้ว อยากให้ประสานโดยตรง เพื่อเร่ง เวลาในการขับเคลื่อนระดับนโยบาย
- มีประเด็นจากอาจารย์บางท่านว่ารู้สึกเสียใจ ความรุนแรงสาระที่5 สุขศึกษา ประถมศึกษาป.1-ม.6 ครู ต้องสอนใน ความปลอดภัยในชีวิต หลักสูตรแกนกลาง Life skills โรงเรียนรับครูพลศึกษา เพราะคิดว่า สอนสุขศึกษาได้ ชีวิตเด็กไม่ต่อนสนใจpolicy มีอยู่แล้ว แต่ไม่มีโอกาสเข้าไปทำ ครูสุขศึกษาตกงาน โรงเรียนรับแต่พลศึกษา
- สนใจอยากสรุปความรู้ใหม่ให้สั้น ให้นำเสนอ บอกวิธีแก้ปัญหาเลย ในแต่ละเหตุการณ์ เพื่อเป็นแนวทาง ให้เด็ก ผ่าน application เน้นการช่วยเหลือ เอาความคิดของเด็กที่ได้จากการลงทำงานจริงกับเด็ก ผู้ใหญ่คิด แทนเด็ก อยากให้ทำจริงแล้วรวบรวมมาให้ยูเนสโก เพื่อพัฒนาต่อไป
- ได้แลกเปลี่ยนความรู้และมาใช้พื้นที่เวทีนี้ เพื่อ นำเสนอ ข้อมูลว่ามีเด็กที่เคยถูกรังแกในหลายมิติ อยาก ขวนทุกคนให้รู้จักข้อมูลอีกด้าน ว่า คนที่ทำให้เกิดผลกระทบจริงๆคือครู คนที่ออกนโยบายเป็นคนที่ ไม่ เคยเจอผลกระทบ วันนี้เลยพยายามนำเสียงของเด็กออกมาให้ทุกคนได้ยิน ได้ฟัง คำบางคำคือจุดที่สร้างความอ่อนไหว คำที่ทำให้เกิดstereotype ยินดีร่วมสอนในพหุวัฒนธรรมกับทุกสถาบันที่สนใจ โดยเฉพาะทางภาคเหนือ

ปิดwork shop ด้วย 1 คำ แล้วกลับบ้าน

รัฐ สานต่อ ทำ สานต่อ สู้ ร่วมมือ เป้าหมาย เสรี จะ เท่าเทียม ปลอดภัย เอ้า ยืนหยัด ยั่งยืน Gender แรงบันดาลใจ ยิ้ม

-ปิดประชุม -

กำหนดการการประชุมเชิงปฏิบัติการ
คู่มือจัดทำหลักสูตรเพื่อป้องกันความรุนแรงบนฐานเพศภาวะในบริบทสถานศึกษา
วันที่ 11-12 พฤศจิกายน 2559 เวลา 09.00-17.00 น.
โรงแรมโนโวเทล ประตูน้ำ กรุงเทพฯ
วันแรก- ศุกร์ 11 พฤศจิกายน 2559

เวลา	หัวข้อ / วัตถุประสงค์	กิจกรรม / กระบวนการ (ตามลำดับในคู่มือ)
08.30 - 09.00	<i>ลงทะเบียน</i>	
09.00 - 10.00	เปิดการอบรม ชี้แจงวัตถุประสงค์ และแนะนำตัว	- กล่าวต้อนรับ และเปิดการอบรม - ชี้แจงวัตถุประสงค์การอบรม แนะนำวิทยากร - ผู้เข้าร่วมการอบรมแนะนำตัว
10.00-10.40	เกริ่นนำ ความสำคัญของการป้องกันความรุนแรงบนฐานเพศ ในระบบโรงเรียนและแนะนำคู่มือ Connect with Respect วัตถุประสงค์: - เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมรับทราบข้อมูลและตระหนักถึง ผลกระทบและความสำคัญของการป้องกันปัญหาความรุนแรง บนฐานเพศในโรงเรียน - เพื่อนำเสนอภาพรวม องค์ประกอบ และแนวทางการใช้คู่มือ Connect with Respect	กิจกรรม 1 นำเสนอข้อมูลจากงานวิจัยเรื่องการ รังแกในโรงเรียนในประเทศไทย 1. กรณี นักเรียนทั่วไป 2. กรณีนักเรียน LGBT กิจกรรม 2 ผลกระทบของความรุนแรงและการ รังแกในโรงเรียนบนฐานเพศ และความสำคัญ ของการป้องกัน กิจกรรม 3 แนะนำภาพรวมของคู่มือและแนว ทางการใช้
10.40- 11.30	เนื้อหาส่วนที่ 1 ทำความเข้าใจเรื่องเพศภาวะและความเท่าเทียมทางเพศ หัวข้อ 1: เพศภาวะและความเท่าเทียม	
	วัตถุประสงค์: - ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจความหมายของแนวคิดเพศภาวะ และความเท่าเทียม - ให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักและรู้เท่าทันบรรทัดฐานเรื่อง เพศและเพศภาวะที่อาจนำไปสู่การเลือกปฏิบัติ การกีดกัน การรังแก และการทำ ความรุนแรง	กิจกรรม 1: เพศภาวะ (Gender) หมายถึงอะไร? - คู่มือ น.43-44) กิจกรรม 2: แกะรอยบรรทัดฐาน เรื่องเพศ ในสังคม- คู่มือ น. 45-46) กิจกรรม 4: ทำทายบรรทัดฐานเพศภาวะเชิงลบ กิจกรรม 5: ทำทายมายาคติต่อต้านเพศภาวะ
11.30- 11.15	พักรับประทานอาหารว่าง	
เวลา	หัวข้อ / วัตถุประสงค์	กิจกรรม / กระบวนการ (ตามลำดับในคู่มือ)
11.15- 12.30	หัวข้อ 2: ความเท่าเทียมทางเพศ และการเป็นต้นแบบเชิงบวก	
	วัตถุประสงค์: - ให้ผู้เรียนซาบซึ้งและตระหนักในแนวคิดเรื่องความเสมอ ภาค ศักดิ์ศรี และการเคารพสิทธิมนุษยชน	กิจกรรม 1+ 2: ความเป็นธรรม ความเท่าเทียม และสิทธิมนุษยชน - คู่มือ น. 53-56
12.30-13.30	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
13.30-14.30	วัตถุประสงค์: - ผู้เรียนเข้าใจอำนาจรูปแบบต่างๆ และสามารถจำแนก วิธีการใช้อำนาจเชิงบวกและการใช้อำนาจเชิงลบภายใต้ บริบทเพื่อนและเพศภาวะ	กิจกรรม 3+4: การใช้อำนาจเชิงบวกและเชิง ลบ- คู่มือ น. 58-59
	วัตถุประสงค์: - ผู้เรียนเข้าใจความหมาย ตระหนักว่าการเลือกปฏิบัติเป็นการ ใช้อำนาจเชิงลบ และสามารถระบุกลุ่มประชากรที่เปราะบาง	กิจกรรม 5: ความแตกต่าง และการเลือกปฏิบัติ - คู่มือ น. 60 ใช้เกมกระจอกเงา และเกมหุ่นยนต์ และผู้ควบคุมหุ่นยนต์

	ต่อการถูกเลือกปฏิบัติ	
	วัตถุประสงค์: -ผู้เรียนตระหนักว่าการทำความรุนแรงบนฐานเพศหลายรูปแบบส่งผลรุนแรงโดยเฉพาะต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน	กิจกรรม 6: เพศวิถี และการตีตรา - คู่มือ น. 61
	วัตถุประสงค์: -ผู้เรียนสามารถระบุพฤติกรรมโต้ตอบเชิงบวก และสามารถพัฒนาทักษะเชิงบวกเมื่อประสบเหตุการณ์ทำความรุนแรงต่อเพื่อน	กิจกรรม 7: ผู้นำต้นแบบ - คู่มือ น. 62-63
15.00-17.00	หัวข้อ 3: ความตระหนักต่อปัญหาความรุนแรงบนฐานเพศ	
	วัตถุประสงค์: -ผู้เรียนเข้าใจว่ารูปแบบของความรุนแรง -ผู้เรียนตระหนักว่าบุคคลอาจเป็นเหยื่อ/ผู้ถูกกระทำ ผู้กระทำ ผู้ประสบเหตุ/พยาน หรือผู้มีส่วนร่วมกระทำทำความรุนแรง รวมทั้งเข้าใจถึงผลกระทบที่บุคคลแต่ละฝ่ายได้รับ -ผู้เรียนเข้าใจถึงความเชื่อมโยงระหว่างการเลือกปฏิบัติและการทำความรุนแรง และผลด้านลบที่เหมือนกัน	กิจกรรม 1: “ความรุนแรง” คืออะไร?- คู่มือ น. 70-71
	วัตถุประสงค์: -ผู้เรียนสามารถระบุเหตุการณ์/การกระทำที่เข้าข่ายความรุนแรงบนฐานเพศภาวะ -ตระหนักว่าคนทุกเพศ ทุกวัย อาจตกเป็นเหยื่อความรุนแรงบนฐานเพศ และประชากรเฉพาะบางกลุ่มอาจตกเป็นเป้าหมายของการทำความรุนแรงบนฐานเพศภาวะมากกว่าประชากรทั่วไป	กิจกรรม 2: “ความรุนแรงบนฐานเพศภาวะ” คืออะไร? - คู่มือ น. 72-73
	วัตถุประสงค์: -ผู้เรียนสามารถอธิบายรูปแบบต่างๆ ของความรุนแรงบนฐานเพศภาวะในบริบทที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน ทั้งรูปแบบที่ผู้ชายและผู้หญิงเป็นผู้กระทำ/ผู้ถูกกระทำ/ผู้มีส่วนร่วมกระทำ -ผู้เรียนสามารถระบุผลกระทบทางกาย และจิตใจ จากความรุนแรงบนฐานเพศในโรงเรียนที่เกิดขึ้นกับผู้ถูกกระทำ ผู้กระทำ ผู้มีส่วนร่วมกระทำ และพยานที่รู้เห็นเหตุการณ์	กิจกรรม 3: ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทำความรุนแรงบนฐานเพศ - คู่มือ น. 74-75

กำหนดการการประชุมเชิงปฏิบัติการ
คู่มือจัดทำหลักสูตรเพื่อป้องกันความรุนแรงบนฐานเพศภาวะในบริบทสถานศึกษา
วันที่ 11-12 พฤศจิกายน 2559 เวลา 09.00-17.00 น.
โรงแรมโนโวเทล ประตูน้ำ กรุงเทพฯ
วันที่สอง- ศุกร์ 12 พฤศจิกายน 2559

เวลา	หัวข้อ / วัตถุประสงค์	กิจกรรม / กระบวนการ (ตามลำดับในคู่มือ)
9.00-10.00	หัวข้อที่ 5: เจาะประเด็นความรุนแรงบนฐานเพศภาวะที่เชื่อมโยงกับโรงเรียน	
	วัตถุประสงค์: -ผู้เรียนสามารถระบุ สถานที่ และเวลา ที่เชื่อมโยงกับโรงเรียน ที่อาจเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงบนฐานเพศภาวะ รวมทั้ง สถานที่และเวลาที่ปลอดภัยจากความรุนแรงบนฐานเพศภาวะ	กิจกรรม 1: การทำแผนที่ “พื้นที่เสี่ยง” “เวลาเสี่ยง” ภายในโรงเรียนหรือภายนอกโรงเรียนที่ ความรุนแรงบนฐานเพศภาวะเกิดขึ้นกับนักเรียน - คู่มือ น. 81-82
10.01-10.30	หัวข้อ 6: ทักษะสำหรับผู้ที่ยพพบเห็น/อยู่ในเหตุการณ์ความรุนแรงบนฐานเพศภาวะในโรงเรียน	
	วัตถุประสงค์: -ให้ผู้เรียนสำรวจผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบุคคลซึ่งอยู่ใน เหตุการณ์การทำความรุนแรงบนฐานเพศภาวะ หรือ ได้ยิน เหตุการณ์	กิจกรรม 1: ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้พบเห็น/อยู่ใน เหตุการณ์ - คู่มือ น. 96-97
10.30-11.15	วัตถุประสงค์: -ให้ผู้เรียนสำรวจว่าปฏิกริยาแบบไหนของผู้พบเห็น/ผู้อยู่ใน เหตุการณ์ที่ไม่ช่วยป้องกัน (สนับสนุน) หรือ ช่วยป้องกันการ ทำความรุนแรงบนฐานเพศภาวะ -เรียนรู้อุทวิธีเชิงบวกที่ผู้พบเห็น/ผู้อยู่ในเหตุการณ์ใช้เพื่อ ป้องกันหรือลดผลกระทบจากเหตุการณ์การทำความรุนแรง บนฐานเพศภาวะ -ฝึกทักษะการปฏิบัติการที่เหมาะสม ปลอดภัย และรับผิดชอบ เมื่อต้องอยู่ในเหตุการณ์หรือพบเห็นเหตุการณ์ความรุนแรง บนฐานเพศภาวะ	กิจกรรม 2: ยุทธวิธีสร้างการสนับสนุน ช่วยเหลือ การรับฟังปัญหา- คู่มือ น. 98-101
11.15-11.30	<i>พักรับประทานอาหารว่าง</i>	
11.30-12.30	หัวข้อ 7: แนวทางการสร้างโรงเรียนปลอดภัยและปลอดภัยจากความรุนแรงบนฐานเพศ	
	วัตถุประสงค์: -ผู้เรียนระดมความเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการสร้าง สถานศึกษาที่สามารถรับมือกับปัญหาการทำความรุนแรงหรือ การรังแกบนฐานเพศภาวะ -ทราบแนวทางในการสร้างโรงเรียนปลอดภัยและปลอดภัยจาก ความรุนแรงหรือการรังแกบนฐานเพศภาวะ	กิจกรรมระดมความเห็น การสร้างโรงเรียนปลอดภัย (Safe School)
เวลา	หัวข้อ / วัตถุประสงค์	กิจกรรม / กระบวนการ (ตามลำดับในคู่มือ)
12.30-13.30	<i>พักรับประทานอาหารกลางวัน</i>	
13.30-14.45	หัวข้อ 8: การขอความช่วยเหลือและทักษะการช่วยเหลือเพื่อน	
	วัตถุประสงค์: -ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจได้ว่า จะรายงาน เหตุการณ์ความรุนแรง และจะขอความช่วยเหลือเมื่อไหร่ และจากใคร กรณีเผชิญความรุนแรงหรือพบเห็นการทำ ความรุนแรง	นำเสนอผลจากการวิจัยสำรวจของศูนย์ศึกษา นโยบายสาธารณะสุข เรื่องพฤติกรรมขอ ความช่วยเหลือของนักเรียนในกรณีที่เผชิญ ความรุนแรง กิจกรรม 1+2: ควรรขอความช่วยเหลือหรือไม่ เมื่อใดและจากแหล่งใด - คู่มือ น. 104-106
	วัตถุประสงค์: -สามารถวิเคราะห์อุปสรรคและก้าวข้ามอุปสรรคในการที่จะ	กิจกรรม 3: ก้าวข้ามความลังเลที่จะขอ ความช่วยเหลือ - คู่มือ น. 107

	รายงานหรือขอความช่วยเหลือ กรณีที่เผชิญความรุนแรงหรือพบเห็นการทำความรุนแรง	
14.45-16.00	หัวข้อ 9: การวางแผนเพื่อนำคู่มือ Connect with Respect ไปปรับใช้ในการทำงาน	
	วัตถุประสงค์: -ผู้เรียนสามารถระบุทศศาสตร์ เนื้อหา การเรียนรู้ และกิจกรรมที่จะนำไปปรับใช้ หรือพัฒนาเป็นหลักสูตรในสถานศึกษาที่ตนสังกัด ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตร	กิจกรรมระดมความเห็น แบ่งกลุ่มตามตำแหน่งงานและลักษณะสถาบัน เช่น ครูผู้สอนในโรงเรียน, อาจารย์ผู้สอนคุศศาสตร์/ศึกษาศาสตร์, ผู้บริหารโรงเรียน, องค์กรพัฒนาเอกชน ฯลฯ
16.00-16.15	ประเมินผลและปิดการประชุม	แจกแบบประเมินการอบรมที่เตรียมมา